

Ivan Vesel-Koseski,

slovenski pesnik.

(V spomin stoletnice njegovega rojstva spisal M. P.)

I.

Kakor slavni Jurij baron Vega, tako je tudi Koseski rojen v moravski župniji na Kranjskem. Na pobočju lahnega grička sloni vas Spodnje Koseze¹⁾ s svojo hišo božjo, posvečeno sv. Lovrencu. Sredi vasi, obdan z gostim drevjem, stoji preprosti „Bokšetov“ dom, kjer je Ivan Vesel ugledal luč sveta dne 12. kim. leta 1798. Tu ga je tešila in uspavala skrbna mati s sladko domačo pesmijo. Po tokavah in ledinah koseških so mu potekala mlada leta. Od svojih rojakov se je navzemal one krepke, odločne govorice, po kateri se odlikujejo Gorenjci. Zanimale so ga domače šege in navade, in omilile se mu ljubke pesmi, ki so se tedaj češče oglašale, nego-li sedaj. Tu se mu je vsejalo v srce močno seme domovinske ljubezni.

Iz njegovih deških let se nam ni ohranilo posebnih podatkov. Le jedna črtica se nahaja med ondotnim ljudstvom. Govorica namreč pripoveduje, da je mladi Ivan svojim tovarišem na paši „pridigoval“ in da je govoril tako lepo in vneto, da so ga še sta-

¹⁾ Po rojstvenem kraju si je pridela sam pesniško ime: Koseski.

rejši ljudje radi poslušali. Neki Kosežan mi je pravil, da je njegova mati še vedela v bližnjem gozdu za velik bukov štor, ki je služil mladostnemu Koseskemu za govorniški oder, s katerega je govoril tovarišem.

Ugodne gmotne razmere in bistri dečkov razum — to je naklonilo roditelja, da sta poslala dečka v ljudsko šolo v Ljubljano.

Na gimnazijo pa je odšel v Celje, kjer mu je šla izpočetka nekam trda; trudil se je namreč premalo za šolo in se pečal z drugimi predmeti. A kmalu se je udal marljivemu učenju in po svoji pridnosti in izredni nadarjenosti postal jeden najodličnejših dijakov. Zanimive so črtice, katere nam podaje o Koseskem kot dijaku sošolec njegov, znani štajerski rodoljub Anton Žuža.¹⁾ Pripoveduje nam, da se je Koseski najrajši ukvarjal s pesniškimi deli, zlasti se mu je priljubil Schiller. Ob

prostih šolskih dnevih sta zahajala Žuža in Koseski pogosto kam v okolico, polegla na travo, in ondi je Vesel tovarišu Žuži predaval na izust Schillerjeve pesmi ali mu prebiral svoje, v nemškem jeziku pisane, pesniške in igrokazne poskuse. Kadar je pre-

¹⁾ „Jovan Koseski in Anton Žuža“, priobčil V. Krmavnar; „Kres“ l. 1885., str. 431—434.

Ivan Vesel-Koseski.